

Spis treści

Wstęp	13
Wykład 1	
O genezie, aksjologii i zasadach prawnej ochrony środowiska	17
1.1. Prawne rozumienie ochrony środowiska	17
1.2. Prawo ochrony środowiska jako odrębna gałąź prawa	18
1.3. Geneza polityki ochrony środowiska z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju	20
1.4. Transgraniczność zagadnień ochrony środowiska	22
1.5. Charakterystyka normatywna środowiska	23
1.6. Rodzaje zanieczyszczeń środowiska	25
1.7. Środowisko – przyroda – różnorodność biologiczna	27
1.8. Początki prawa ochrony środowiska	28
1.9. Ochrona środowiska w prawie polskim	29
1.10. Zasady korzystania ze środowiska	30
1.11. Korzystanie z zasobów przyrody mających status międzynarodowy	33
Literatura	34
Wykład 2	
O rozwoju prawa ochrony środowiska, czyli od ochrony przyrody przez „zieloną” gospodarkę do ochrony klimatu	36
2.1. Ochrona środowiska w Konstytucji RP	36
2.2. Etapy rozwoju prawa ochrony środowiska w Polsce	37
2.3. Zmiany klimatu a prawo ochrony środowiska	40
2.4. Konstytucyjna zasada wolności gospodarczej a ochrona środowiska	44
2.5. Gospodarcze prawo środowiska	47
Literatura	51

Wykład 3

O prawnej ochronie dziedzictwa przyrodniczego	53
3.1. Stan różnorodności biologicznej, ochrony gatunkowej i obszarowej w Polsce	53
3.2. Dyrektywa Siedliskowa zwana Dyrektywą Habitatową	54
3.3. Prawne działania na rzecz ochrony przyrody i różnorodności biologicznej	56
3.4. Studium przypadku w sprawie C-344/08 przeciwko Tomaszowi Ruchachowi	60
Literatura	61

Wykład 4

O gospodarowaniu w parkach narodowych i na obszarach Natura 2000	63
4.1. Parki narodowe jako najważniejsza prawna forma ochrony przyrody w Polsce i na świecie	63
4.2. Obszary Natura 2000 jako instrument zarządzania środowiskiem w Unii Europejskiej	70
4.3. Studium przypadku „Dolina Rospudy”	74
Literatura	77

Wykład 5

O znaczeniu prawa międzynarodowego w ochronie przyrody	80
5.1. Wielość konwencji międzynarodowych w zakresie ochrony przyrody	80
5.2. Obszary chronione na świecie według klasyfikacji Światowej Unii Przyrody	85
5.3. Konwencja o różnorodności biologicznej	87
5.4. Ochrona <i>in situ</i>	90
5.5. Ochrona <i>ex situ</i>	93
Literatura	95

Wykład 6

O prawnych instrumentach zarządzania środowiskiem	97
6.1. Charakterystyka zarządzania środowiskiem	97
6.2. Zintegrowane zarządzanie środowiskiem	98
6.3. Prawo do informacji o środowisku	100
6.4. Ocena oddziaływania na środowisko	102
6.5. Partycypacja społeczna w ochronie środowiska	103
6.6. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach	105
6.7. Opłata depozytowa i produktowa	107
6.8. Opłaty za korzystanie ze środowiska	108
6.9. Standardy jakości środowiska	109

6.10. Najlepsze dostępne techniki (BAT)	110
Literatura	111
Wykład 7	
O kompensacji szkód wyrządzonych w środowisku na przykładzie zmian klimatu	113
7.1. Prawnomiędzynarodowa odpowiedzialność za szkody ekologiczne	113
7.2. Negatywne skutki zmian klimatu a charakter szkód nimi wyrządzonych	115
7.3. Mierzalność szkód w środowisku	117
7.4. Realizacja zasady „zanieczyszczający płaci”	119
7.5. Odpowiedzialność cywilna w ochronie środowiska w prawie polskim	120
7.6. Ustawa z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie	122
Literatura	123
Wykład 8	
O transgranicznej ochronie środowiska na przykładzie przekopu Mierzei Wiślanej w Polsce	124
8.1. Wielostronne umowy międzynarodowe	124
8.2. Umowy dwustronne	128
8.3. Ochrona prawna środowiska Mierzei Wiślanej	128
Literatura	131
Wykład 9	
O prawnej ochronie środowiska morskiego w kontekście środowiskowej gospodarki morskiej	133
9.1. Globalne przedsięwzięcie w zakresie ochrony środowiska morskiego	133
9.2. Konwencja o prawie morza jako przykład regulacji uniwersalnej	135
9.3. Morskie obszary chronione	136
9.4. Globalny zintegrowany system informacji żeglugowej i ochrony środowiska	138
9.5. Środowiskowa gospodarka morska	139
Literatura	141
Wykład 10	
O wpływie ochrony środowiska na lądzie na bezpieczeństwo ekologiczne Morza Bałtyckiego	142
10.1. Ramowa Dyrektywa Wodna	142
10.2. Bezpieczeństwo ekologiczne Morza Bałtyckiego	143

10.3. Ochrona jakościowa wód	146
10.4. Plany gospodarowania wodami	149
10.5. Zasady gospodarowania wodami	152
Literatura	154

Wykład 11

O prawno-środowiskowych ograniczeniach wydobywania gazu łupkowego	156
11.1. Charakterystyka wydobywania gazu łupkowego	156
11.2. Ochrona dobrego stanu ekologicznego wód w prawie międzynarodowym	158
11.3. Zasada niepogarszania dobrego stanu ekologicznego wód w procesie wydobywania gazu łupkowego	162
11.4. Postępowanie koncesyjne	164
Literatura	167

Wykład 12

O zadaniach i kompetencjach gminy w zakresie ochrony środowiska	170
12.1. Podstawy prawne obowiązków gminy w zakresie ochrony środowiska	170
12.2. Ochrona środowiska w planowaniu przestrzennym	171
12.3. Przeregulowanie problematyki odpadów komunalnych	174
12.4. Nadmierna penalizacja w ochronie zieleni i zadrzewień	176
Literatura	179

Wykład 13

O zarządzaniu ochroną środowiska obszarów przybrzeżnych	180
13.1. Program Ochrony Brzegów Morskich (POBM)	180
13.2. Monitoring i budowa umocnień brzegów morskich	182
13.3. Prawna ochrona brzegów morskich jako czynnik przyrodniczej konkurencyjności regionów	184
Literatura	185

Wykład 14

O kierunkach prawnej ochrony środowiska; od globalizacji do europeizacji	187
14.1. Globalizacja prawa ochrony środowiska	187
14.2. Europeizacja prawa ochrony środowiska	188
14.3. Główne problemy prawa ochrony środowiska	189
Literatura	191

	Spis treści	11
Repetytorium		193
Wykaz umów międzynarodowych w dziedzinie ochrony środowiska, które Polska ratyfikowała		197
Wykaz najważniejszych aktów z polskiego prawa ochrony środowiska		201
Przykłady pytań egzaminacyjnych		203
Zagadnienia podstawowe w prawie ochrony środowiska		208
Literatura		213